

ETIOPIEN

FOLKMÄNGD: 74,2 milj. / HUVUDSTAD: Addis Abeba

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 – 87 – 98 – 100 – 105 – 111 -138 - 182

■ Regeringen behåller sin hårda kontroll över fackliga organisationer vilket gör det svårt att bilda fackföreningar, i synnerhet i offentlig sektor. Den fortsätter att utsätta lärarförbundet ETA och dess medlemmar för hårdhänt behandling. ETA-möten har avbrutits och aktivister gripits. Tre ETA-ledare uppvisade tecken på att ha blivit torterade när de kom till rätten.

LAGSTIFTNINGEN

Föreningsfrihet – många löntagarkategorier undantagna

Författningen ger rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar men en stor del av den nuvarande arbetsmarknadslagen bygger på 2003 års proklamation som utesluter många löntagarkategorier i offentlig sektor (inklusive domare, åklagare, lärare och anställda i säkerhetstjänst) tillsammans med anställda i den icke-vinstdrivande sektorn och på ledande poster.

Fackligt monopol upphävt, men godtycklig upplösning fortfarande möjlig

Det får finnas flera fackföreningar på samma företag och för att bilda en krävs det minst tio medlemmar. Alla fackföreningar måste registreras och regeringen kan vända sig till domstol och begära att en fackförenings registrering dras in om organisationen bedrivit förbjuden verksamhet, exempelvis politiskt arbete.

Begränsad förhandlings- och strejkrätt

Statstjänstemän får inte förhandla om högre löner och bättre arbetsvillkor. Regeringen har sagt till ILO att man ska studera lagstiftningen i andra länder för att utforma en lagstiftning som ger statstjänstemän, inklusive lärare, rätt att förhandla kollektivt.

Fackliga organisationer kan upplösas om de genomför strejker i oombärlig verksamhet, men listan över sådan verksamhet är längre än ILO:s och innefattar transporter och stadsbusstrafik. Även om andra löntagare får strejka, krävs en så komplicerad och tidsödande procedur att det är svårt att genomföra lagliga strejker. ILO har begärt att regeringen ska sänka närvarokravet för strejkomröstningar till "rimlig nivå".

ILO har också uttryckt oro över medlingsprocedurerna för konflikter inom offentlig sektor. Man menar att de är mer restriktiva än motsvarande procedur i privat sektor och har uppmanat regeringen att ändra lagstiftningen så att den ligger i linje med konvention 87.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

Regeringsinblandning

Regeringen ingriper öppet i fackliga angelägenheter inom alla sektorer. Många fackliga ledare trakasseras regelbundet och de flesta avsätts från sina poster och/eller tvingats lämna landet, medan andra kastats i fängelse utan rättegång. Regeringen utövar hård kontroll över CETU (Confederation of Ethiopian Trade Unions). Även om det saknas lagstadgade restriktioner av fackföreningsmöten, måste arbetsgivaren informeras om de hålls på en arbetsplats. Om de hålls utanför arbetsplatsen måste kommunstyrelsen på orten informeras. Trots skydd i lag blir fackligt aktiva ofta sparkade och diskriminerade, och mål rörande osakliga avskedanden tar årtal i domstolarna, på grund av att det där ligger ärenden i stora högar och väntar. Lagen förbjuder visserligen arbetsgivarna att vidta repressalier mot strejkande men de är tveksamt om regeringen bryr sig om det i praktiken.

Etiopiska lärarförbundet

Lärarförbundet (ETA) har varit särskilt utsatt för regeringens trakasserier och många av dess ledare har åtalats. Ordföranden, Taye Wol-desmiate, dömdes år 1996 till 15 års fängelse men släpptes i maj 2002 efter internationella påtryckningar och lever nu i exil. År 2005 ockuperades ETA:s huvudkontor under två veckor av säkerhetsstyrkor som förde bort viktiga handlingar och utrustning och grep sex ledare. Sedan dess har ETA-medlemmar utsatts för ständiga angrepp och över 20 lärare har avskedats och anklagats för att ha stöttat politiska oppositionspartier.

Regeringen bildade en utbrytargrupp kallad "Nya ETA" som stod den nära och överförde ETA:s medlemsavgifter till den. I november 2003 accepterade en appellationsdomstol ETA:s klagomål men i ett överklagande i mars 2006 lyckades "nya ETA" få beslutet upphävt och ETA beordrades överlämna alla sina tillgångar till den organisationen. Beslutet överklagades och i november 2006 avkunnade Högsta domstolen dom till autentiska ETA:s fördel. Vid årets slut diskuterades frågan fortfarande av den federala högre domstolen.

Repressivt klimat begränsar fackens handlingsfrihet

Det politiska förtrycket har ökat och hela landet står nu under polisbevakning. Journalister har i allt större omfattning blivit måltavlor för regeringens förtryck och det begränsar yttrandefriheten och de fackliga organisationernas möjligheter att verka.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

ETA-ledare fortfarande i häkte:

Kassahun Kebede, ordförande för ETA:s avdelning i Addis Abeba, är en av hundratals människor som suttit häktade sedan november 2005 då de deltog i en oppositionsdemonstration mot fusk i parlamentsvalen. En häktningsorder utfärdades också på ETA:s ordförande Taye Woldesmiat, som lever i exil. Alla anklagas för konspiration, väpnat uppror, landsförräderi och folkmord.

Regeringsstyrkor avbryter ETA-möte

Den 30 april omringade väpnade styrkor ett område där ETA höll ett extraordinarie medlemsmöte. Militären grep deltagare, lade beslag på deras ID-kort och tvingade ledningen att ställa in mötet.

Specialstyrkor hindrade den 30 augusti än en gång ETA från att hålla medlemsmöte. Byggnaden där mötet skulle hållas omringades, mötesdeltagarna kastades ut och mötet avbröts.

ETA-aktivister gripna

Två ETA-aktivister greps den 23 september. Wasihun Melese, aktiv i ETA:s avdelning i Addis Abeba och medlem av ETA:s nationella styrelse, greps av säkerhetsvakter i sitt hem. Anteneh Getnet, en annan ETA-aktivist, greps i ETA:s lokaler av tre civilklädda säkerhetspolis. Efter domstolsförhandling den 25 september hölls båda isolerade i Maekelawi, brottmålsbyrån i Addis Abeba. De släpptes mot borgen den 5 oktober, efter internationella protester.

Tidigare under året bortfördes Anteneh Getnet. Han misshandlades och lämnades som död i en skog full av hyenor. Lyckligtvis undkom han men lider fortfarande av svåra hälsoproblem han då fick och kan inte längre undervisa.

Enligt ETA har säkerhetsstyrkorna en lista över lärare som ska gripas. Detta tros vara ett svar på ett klagomål som ETA gjort mot regeringen, rörande ständiga trakasserier av lärare.

Ytterligare ETA-gripanden

I mitten av december greps tre ETA-ledare, Tilahun Ayalew, Meqcha Mengistu och Anteneh Getnet och hölls i förvar i Maekelawi. De fick senare träffa en advokat och gavs sjukvård. När de inställde sig inför domstol i Addis Abeba var det uppenbart att de torterats. Tilahun Ayalew, ordförande för ETA:s avdelning i Awi, hade brutit ett ben. Meqcha Mengistu, ordförande för ETA:s regionstyrelse i östra Gojam och medlem av ETA:s EFAIDS-kommitté, hade ett blödande öra och svårt att höra. Anteneh Getnet, medlem av ETA:s regionråd i Addis Abeba, hade ärr på båda sina armar som också var vridna. Rättegången mot dem ajournerades för att "låta polisen göra ytterligare utredningar".